

Kohtuasi C-407/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

20. juuni 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

14. juuni 2022

Kassaator:

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

Manitou BF SA

CONSEIL D'ETAT
(Prantsusmaa
kõrgeima
halduskohtuna
tegutsev riiginõukogu)

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

MINISTRE DE L'ECONOMIE, DES
FINANCES ET DE LA RELANCE (majandus-, rahandus- ja majanduse
taaskäivitamise minister)
vs. SA Manitou BF

Conseil d'État [...]
(Section du contentieux, 8ème et 3ème chambres réunies)
(Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutseva
riiginõukogu kohtuvaidluste osakonna kaheksas ja
kolmas ühendatud koda)

[...]

1. juuni 2022. aasta istung

14. juuni 2022. aasta otsus

Võttes arvesse allkirjeldatud menetlust:

aktsiaselts (SA) Manitou BF palus Tribunal administratif de Nantes'il (Nantes'i halduskohus, Prantsusmaa) oma otsusega lasta tagasi maksta osa äriühingu tulumaksu esialgsest maksest, mida tal tuli tasuda 2011. aastal lõppenud majandusaasta eest – osa, mis tuleneb sellest, et tema maksustatava tulu hulka arvati uuesti nende kulude ja kulutuste osa, mis seonduvad osalustulu saamisega tema tütarettvõtjatelt, kes asuvad muudes Euroopa Liidu liikmesriikides kui Prantsusmaa.

26. septembri 2017. aasta kohtumäärusega [...] suunas Tribunal administratif de Nantes'i (Nantes'i halduskohus, Prantsusmaa) president äriühingu Manitou BF kaebuse tribunal administratif de Montreuil'le (Montreuil' halduskohus, Prantsusmaa), kes jättis selle 16. juuli 2018. aasta otsusega nr 1708681 rahuldamata.

27. mai 2021. aasta kohtuotsusega nr 18VE02710 tühistas Cour administrative d'appel de Versailles (Versailles' haldusasjade apellatsioonikohus, Prantsusmaa) selle kohtuotsuse ja rahaldas äriühingu Manitou BF nõude.

Kassatsioonkaebuse ja repliigiga, mis registreeriti Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kohtuvaidluste osakonna kantseleis 30. juunil 2021 ja 31. märtsil 2022, palub ministre de l'économie, des finances et de la relance (majandus-, rahandus- ja majanduse taaskäivitamise minister) Conseil d'État'l (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) selle kohtuotsuse tühistada.

Tema väitel rikkus Cour administrative d'appel de Versailles (Versailles' haldusasjade apellatsioonikohus, Prantsusmaa) õigusnormi ja kvalifitseeris käesoleva kohtuasja faktilised asjaolud valesti, leides, et see, kas emarettvõtja on otsustanud moodustada oma Prantsuse tütarettvõtjatega ühiselt maksustatava kontserni või mitte, ei mõjuta seda, kui põhjendatud on tema taotlus, milles ta nõuab põhjendusega, et üldise maksuseadustiku (code général des impôts) artikkel 223 B eirab asutamisevabadust, et talle makstaks tagasi äriühingu tulumaksu osa, mis tuleneb sellest, et tema maksustatava tulu hulka arvati uuesti nende kulude ja kulutuste osa, mis seonduvad osalustulu saamisega tema

tütarettevõtjatelt, kes asuvad muudes Euroopa Liidu liikmesriikides kui Prantsusmaa.

Vastustaja vastusega, mis registreeriti 28. märtsil 2022, palus äriühing Manitou BF kassatsioonkaebuse rahuldamata jätta [...]. Ta väidab, et majandus-, rahandus- ja majanduse taaskäivitamise ministri väited ei ole põhjendatud.

[...]

Võttes arvesse

- Euroopa Liidu toimimise lepingut;
- üldist maksuseadustikku ja maksumenetluse seadustikku (livre des procédures fiscales);
- Euroopa Liidu Kohtu 2. septembri 2015. aasta kohtuotsust *Groupe Steria SCA* (C-386/14);
- halduskohtumenetluse seadustikku (code de justice administrative);

[...] ning arvestades järgmist.

- 1 Asja sisuliselt arutanud kohtute toimiku materjalidest nähtub, et äriühing Manitou BF sai 2011. aastal muudes Euroopa Liidu liikmesriikides kui Prantsusmaal asuvatelt tütarettevõtjatelt dividende. Ta lasi nende suhtes kohaldada üldise maksuseadustiku artiklite 145 ja 216 kohast emaaettevõtjate maksustamissüsteemi. Artikli 216 I lõike alusel arvas ta nende dividendide summa oma puhaskasumist maha, välja arvatud kulude ja kulutuste osa, mis on 5% dividendide kogusummast. 24. detsembri 2014. aasta vaidega palus ta maksta tagasi 2011. aastal lõppenud majandusaasta eest tasuta tulnud äriühingu tulumaksu makse osa, mis tuleneb selle kuluosa arvamisest maksustatava tulu hulka, põhjendades nõuet sellega, et see osa arvati maksustatava tulu hulka õiguspõhiste alusel, mis rikuvad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 49 kaitstud asutamishuvivabadust. Pärast vaide rahuldamata jätmist esitas ta kaebuse Tribunal administratif de Nantes'ile (Nantes'i halduskohus, Prantsusmaa), kes suunas tema nõude tribunal administratif de Montreuil'le (Montreuil' halduskohus, Prantsusmaa), kes jättis tema kaebuse 26. septembri 2017. aasta otsusega rahuldamata. Cour administrative d'appel de Versailles (Versailles' haldusapellatsioonikohtus) tühistas äriühingu Manitou BF apellatsioonkaebuse peale selle kohtuotsuse 27. mai 2021. aasta kohtuotsusega ning otsustas, et äriühingule tuleb tema nõutavad summad tagasi maksta; selle kohtuotsuse peale on majandus-, rahandus- ja majanduse taaskäivitamise minister esitanud kassatsioonkaebuse.
- 2 Üldise maksuseadustiku artikli 216 I lõike näeb vaidlusele kohaldatavas redaktsioonis ette, et emaaettevõtja võib oma puhaskasumist maha arvata majandusaasta jooksul saadud puhastulu, mis on saadud osalustest, mille suhtes võib kohaldada emaaettevõtjate maksustamissüsteemi, kui sellest tulust on maha

arvatud kulude ja kulutuste osa, mille ühtseks määraks on ette nähtud 5% kogu osalustulust, kaasa arvatud maksukrediit. Sama seadustiku artikli 223 A tollal kehtinud redaktsioonis, mis puudutab ühismaksustamise kohaldatavuse tingimusi, on sätestatud: „Äriühing võib olla ainsana maksukohustuslane äriühingu tulumaksu suhtes, mida tuleb tasuda kogu kontserni tulult, kuhu kuulub nimetatud äriühing ja need äriühingud, milles tal on majandusaasta jooksul jätkuvalt olnud vähemalt 95% otsene või kontserni kuuluvate äriühingute abil kaudne osalus [...]. / Kontserni võivad kuuluda ainult need äriühingud või püsivad tegevuskohad, kes on andnud oma nõusoleku ja kelle tulult arvestatakse äriühingu tulumaksu üldnormide alusel või artiklis 214 ette nähtud tingimustel. [...]“. Artikli 223 B kohaldatav redaktsioon, milles on sätestatud ühismaksustamise süsteem, on sõnastatud nii: „Emaettevõtja arvutab kogutulu, liites kokku kõigi kontserni kuuluvate ettevõtjate tulud, mille suurus on kindlaks määratud üldnormide alusel või artiklis 214 ette nähtud tingimustel. / Kogutulust arvatakse maha kulude ja kulutuste osa, mis seondub osalustuluga, mida mõni kontserni kuuluv äriühing on saanud mõnelt kauem kui ühe majandusaasta jooksul sellesse kontserni kuulunud äriühingult, ning osalustuluga, mida mõni kontserni kuuluv äriühing on saanud vahendustevõtjalt, kui emaettevõtja tõendab, et see on seotud osalustuluga, mida on saadud mõnelt kauem kui ühe majandusaasta jooksul kontserni kuulunud äriühingult ning mis ei ole veel andnud õigust käesolevas lõigus või kolmandas lõigus ette nähtud korrigeerimiseks. [...]“.

- 3 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 49 on sätestatud: „Allpool esitatud sätete kohaselt keelatakse piirangud, mis kitsendavad liikmesriigi kodaniku asutamisevabadust teise liikmesriigi territooriumil. Niiviisi keelatakse ka piirangud, mis takistavad mis tahes liikmesriigi territooriumile asunud liikmesriigi kodanikel rajada esindusi, filiaale ja tütarettevõtjaid [...]“.
- 4 Euroopa Liidu Kohus otsustas 2. septembri 2015. aasta kohtuotsuses *Groupe Steria SCA* (C-386/14), et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 49 tuleb tõlgendada nii, et ühismaksustamise süsteemi käsitlevad liikmesriigi õigusnormid on sellega vastuolus, kui need normid annavad kontserni emaettevõtjale võimaluse neutraliseerida uuesti maksustatava summa hulka arvatud kulude ja kulutuste osa, mille suuruseks on muutumatu määrana kehtestatud 5% netodividendidest, mida emaettevõtja on saanud ühiselt maksustatavasse kontserni kuuluvatelt residendist äriühingutelt, samas kui ta kaotab nende õigusnormide kohaselt sellise õiguse juhul, kui dividendid pärinevad tütarettevõtjatelt, kes asuvad mõnes teises liikmesriigis, kuid kelle suhtes oleks juhul, kui nad oleksid residendid, saanud nende omal valikul objektiivselt seda süsteemi kohaldada.
- 5 Ministri väitel rikkus haldusasjade apellatsioonikohus õigusnormi, leides, et äriühing Manitou väitis 2011. aastal lõppenud majandusaasta eest tasuda tulnud äriühingu tulumaksu vähendamise taotlust põhjendades õigustatult, et üldise maksuseadustiku artikkel 223 B eirab asutamisevabadust, kuna see ei jäta emaettevõtjale võimalust neutraliseerida uuesti maksustatava summa hulka arvatud nende kulude ja kulutuste osa, mis on seotud osalustulu saamisega tütarettevõtjatelt, kes asuvad muudes Euroopa Liidu liikmesriikides kui

Prantsusmaa ja vastavad ühismaksustamise süsteemi kohaldamise kriteeriumidele, ning pidades selles suhtes asjassepuutumatuks asjaolu, et kuigi sel emaettevõtjal on Prantsusmaal tütarettevõtjaid, kelle suhtes võib seda süsteemi kohaldada, ei ole ta seal ühiselt maksustatavat kontserni moodustanud.

- 6 Küsimus, kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 49 on vastuolus, kui ühismaksustamist reguleerivad liikmesriigi õigusnormid annavad kontserni emaettevõtjale võimaluse neutraliseerida uuesti maksustatava summa hulka arvatud kulude ja kulutuste osa seoses dividendidega, mida ta saab ühiselt maksustatavasse kontserni kuuluvatelt residendist äriühingutelt, ning punktis 4 viidatud Euroopa Liidu Kohtu otsuse kohaselt ka seoses dividendidega mõnes teises liikmesriigis asuvatelt tütarettevõtjatelt, kelle suhtes oleks juhul, kui nad oleksid residendid, saanud nende omal valikul objektiivselt ühismaksustamise süsteemi kohaldada, kuid ei anna sellist neutraliseerimisvõimalust residendist emaettevõtjale, kes hoolimata kapitalisidemetest teiste residendist üksustega, mis võimaldaksid luua ühiselt maksustatava kontserni, ei ole otsustanud sellisesse kontserni kuuluda, ei seoses dividendidega, mida talle maksavad residendist tütarettevõtjad, ega seoses dividendidega teistes liikmesriikides asuvatelt tütarettevõtjatelt, kes vastavad kõigile muudele kohaldamise kriteeriumidele peale residentsuskriteeriumi, valmistab Euroopa Liidu õiguse tõlgendamise mõttes tõsist raskust.
- 7 Seetõttu tuleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 esimese lõigu punkti b alusel see küsimus Euroopa Liidu Kohtule esitada ning peatada majandus-, rahandus- ja majanduse taaskäivitamise ministri kassatsioonkaebuse menetlemine kuni Euroopa Kohtu otsuse tegemiseni.

O T S U S T A B.

Artikkel 1: peatada majandus-, rahandus- ja majanduse taaskäivitamise ministri kassatsioonkaebuse menetlemine, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse küsimuse kohta, kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 49 on vastuolus, kui ühismaksustamist reguleerivad liikmesriigi õigusnormid annavad kontserni emaettevõtjale võimaluse neutraliseerida uuesti maksustatava summa hulka arvatud kulude ja kulutuste osa seoses dividendidega, mida ta saab ühiselt maksustatavasse kontserni kuuluvatelt residendist äriühingutelt, ning 2. septembri 2015. aasta kohtuotsuse *Groupe Steria SCA* (C-386/14) kohaselt ka seoses dividendidega mõnes teises liikmesriigis asuvatelt tütarettevõtjatelt, kelle suhtes oleks juhul, kui nad oleksid residendid, saanud nende omal valikul objektiivselt ühismaksustamise süsteemi kohaldada, kuid ei anna sellist neutraliseerimisvõimalust residendist emaettevõtjale, kes hoolimata kapitalisidemetest teiste residendist üksustega, mis võimaldaksid luua ühiselt maksustatava kontserni, ei ole otsustanud sellisesse kontserni kuuluda, ei seoses dividendidega, mida talle maksavad residendist tütarettevõtjad, ega seoses dividendidega teistes liikmesriikides asuvatelt tütarettevõtjatelt, kes vastavad kõigile muudele kohaldamise kriteeriumidele peale residentsuskriteeriumi.

[...] 14. juunil 2022.

[...]

TÖÖDOKUMENT